

Pääsiäiskauden seitsemännen viikon keskiviikko

Päivän epistola

(Ap.t. 23: 1 – 11)

”Niinä päivinä Paavali loi katseensa neuvostoon ja sanoi: ”Veljet! Koko elämäni, tähän päivään asti, minä olen elänyt Jumalan edessä vilpittömästi, omaatuntoani loukkaamatta.” Silloin ylipappi Ananias käski Paavalin vieressä seisovia miehiä iskemään häntä suulle. Paavali sanoi hänelle: ”Sinä saat vielä iskun Jumalan kädestä, sinä kalkilla valkaistu seinä! Sinä istut oikeutta tuomitaksesi minut lain mukaan, mutta teet vastoin lakia ja käsket lyödä minua.” Vieressä seisovat miehet sanoivat: ”Herjaatko sinä Jumalan ylipappia?” Tähän Paavali vastasi: ”En tiennyt, veljet, että hän on ylipappi. Onhan kirjoitettu: Älä kiroa kansasi päämiestä.” Osa neuvostosta oli saddukeuksia, osa fariseuksia, ja tämän tietäen Paavali sanoi kuuluvalla äänellä: ”Veljet! Minä olen fariseus, ja fariseuksia ovat isänikin olleet. Nyt olen täällä tuomittavana siksi, että panen toivoni kuolleiden ylösnousemukseen.” Tuskin hän oli tämän sanonut, kun fariseusten ja saddukeusten kesken puhkesi ankara kiista ja koko joukko jakautui kahtia. Saddukeukset näet väittävät, ettei mitään ylösnousemusta ole, ei myöskään enkeleitä eikä henkiä, kun taas fariseukset uskovat näihin kaikkiin. Meteli kävi yhä kovemmaksi, ja fariseusten joukosta muutamat lainopettajat alkoivat jo väittää: ”Me emme voi havaita tässä miehessä mitään pahaa. Jospa henki tai enkeli on puhunut hänelle.” Mellakka kiihtyi kiihtymistään, ja komentaja alkoi pelätä, että Paavali revittäisiin kappaleiksi. Hän komensi sotaväenosaston hakemaan Paavalin pois neuvoston käsistä ja viemään hänet kasarmiin. Seuraavana yönä Herra seisoi Paavalin edessä ja sanoi: ”Pysy rohkeana. Sinä olet todistanut minusta täällä Jerusalemissa, ja samalla tavoin sinun on todistettava myös Roomassa.”

Eilisessä tekstissä väkijoukko oli ottanut Paavalin kiinni temppelialueelta ja aikoi tappaa hänet. Roomalaiset sotilaat tulivat väliin. He kuljettivat Paavalia kohti kasarmia. Paavali pyysi komentajalta, että hän saisi puhua kansalle. Saatuaan luvan Paavali puhui, mutta juutalaiset halusivat edelleen Paavalin kuolemaa. Komentaja määräsi Paavalin sisälle kasarmiin ja käski ruoskia ja kuulustella Paavalia. Tällöin Paavali vetosi siihen, että hänellä oli ollut Rooman kansalaisuus syntymästään saakka. Paavalia ei ruoskittu. Saadakseen selvän, mistä on kyse, komentaja käski ylipapit ja koko Suuren neuvoston koolle ja vei Paavalin kasarmista heidän eteensä (vrt. Ap.t. 21: 37 – 22: 30). Tällöin hänelle selviäisi, olisiko Paavali toiminut sillä tavoin uskonnollista lakia vastaan, että hänet tuomittaisiin juutalaisen lain mukaan.

Tekstissä kuvattu kohta Suuren neuvoston kokouksesta muistuttaa paljon sitä Suuren neuvoston

kokousta, joka tuomitsi Jeesuksen kuolemaan (Luuk. 22: 63 - 71). Samoin siinä on yhtymäkohtia, kun Pietari ja Johannes (Ap.t. 4: 5 – 22), apostolit (Ap.t. 5: 26 – 40) ja Stefanos (Ap.t. 6: 12 – 7: 60) olivat neuvoston edessä. Muodostuu historiallinen ketju. Maan päällä ollut Jeesus tuomittiin ja nyt eri oikeudenkäynneissä tuomitaan Jeesuksen julistus.

Suuri neuvosto koostui ylipapeista, kirjanoppineista, vanhimmista, saddukeuksista ja fariseuksista. Aivan kuten Jeesuksen kohdalla, nytkään vastustajina eivät ole fariseukset, vaan etupäässä saddukeukset. Niin Jeesuksen kuin Paavalinkin kohdalla temppeli on se paikka, missä käydään oikeutta. Ne, jotka toimivat ilman väkivaltaa, kohtaavat itse väkivaltaa. Nyt ylipappina oli Ananias. Hän toimi ylipappina vuosina 47 – 59.

”Minä olen elänyt” voidaan kääntää: Minä olen toteuttanut tehtäväni yhteisössä. ”Koko elämäni, tähän päivään asti” sisältää ajan, jolloin Paavali oli juutalainen fariseus ja sittemmin kristitty, niiden välissä ei ole mitään taukoa. ”Sinä saat vielä iskun Jumalan kädestä” voi viitata siihen, että Ananias joutui salamurhan kohteeksi juutalaisten vuonna 66 aloittamassa kapinassa roomalaisia vastaan.

”Sinä istut oikeutta tuomitaksesi minut lain mukaan, mutta teet vastoin lakia ja käsket lyödä minua.” Paavali viittaa tässä seuraavaan tekstiin: ”Älkää oikeutta jakaessanne tehkö vääryyttä.” (3. Moos. 19: 15)

”En tiennyt veljet, että hän on ylipappi. Onhan kirjoitettu: Älä kiroa kansasi päämiestä.” Paavali osoittaa, että hän noudattaa lakia vaikka hän törmää yhteen korkeimman juutalaisen johdon kanssa. Paavalin lainaama teksti, vertaa 2. Moos. 22: 27. Tuntuu oudolta, ettei Paavali ollut tunnistanut ylipappia.

Saddukeukset edustivat Tooran, Mooseksen kirjojen perinteistä tulkintaa. He eivät hyväksyneet myöhemmin tulleita tulkintoja. Tämä koski myös kuolleiden ylösnousemusta, jota he eivät hyväksyneet. Sen sijaan fariseukset olivat valmiita sen hyväksymään. Tekstikäännös kannattaa tässä kohtaa huomata. Saddukeukset eivät hyväksyneet ylösnousemusta, enkeleitä ja henkiä. Tässä on kolme asiaa. Nykyinen suomennos jatkaa: ”kun taas fariseukset uskovat näihin kaikkiin”. Edellinen suomennos on uskollisempi alkutekstille ja toteaa: ”mutta fariseukset tunnustavat kumpaisetkin”. Molemmat käännökset ovat asiasisällöltään oikeassa. Pyhän Johannes Krysostomoksen mukaan tässä on kaksi asiaa, sillä enkelit ja henget luetaan kuuluvaksi samaan käsitteeseen tai ryhmään.

Paavali eri yhteyksissä avoimesti tunnustaa olleensa fariseus. Tässä yhteydessä tekstissä on: ”Minä

olen fariseus”. Tämä lienee Luukkaan tekemä lisäys tähän tilanteeseen. Meillä ei ole tietoa, että Paavali olisi pitänyt itseään fariseuksena kristityksi tulemisensa jälkeen. Hän kyllä ajatteli ylösnousemuksesta sillä tavoin, kuin fariseukset ajattelivat. Tämä käy selvästi ilmi: ”Nyt olen täällä tuomittavana siksi, että panen toivoni kuolleiden ylösnousemukseen.”

Paavalin puhe aiheutti kiistan fariseusten ja saddukeusten välille. Todennäköisesti se oli hänen tarkoituksensa. Paitsi käsitystä ylösnousemuksesta, saddukeukset kiistivät myös enkelien ja henkien olemassaolon. Fariseukset hyväksyivät näiden olemassaolon. Tämä johti siihen, että osa fariseuksista oli suosiollisia Paavalille. Luukas ei kerro mitään perusteluja, miksi saddukeukset olivat näin vanhoillisia Tooran tulkinnassa. Tällä tavoin kirjoittaessaan hän antaa saddukeuksista kielteisen kuvan. Syntyi mellakka, joka sai komentajan haettutamaan Paavalin neuvoston käsistä. Hänet vietiin kasarmiin.

Seuraavana yönä tapahtunut Herran ilmestyminen Paavalille on käännekohta. Paavalin tehtävä Jerusalemissa on päättynyt. Hänen on määrä lähteä todistamaan Kristuksesta Roomaan. Kaikki tapahtuu Jumalan pelastussuunnitelman mukaan. Sana todistaa voi merkitä paitsi julistusta niin myös marttyyriutta. Paavalin toiminnassa Roomassa toteutui tämän todistamisen molemmat merkitykset.

Päivän evankeliumi

(Joh. 16: 15 - 23)

”Herra sanoi opetuslapsilleen: ”Kaikki, mikä on Isän, on myös minun. Siksi sanoin, että hän saa minulta sen, minkä hän teille ilmoittaa. Vielä vähän aikaa, ettekä te näe minua, taas vähän aikaa, ja te näette minut jälleen.” Jotkut opetuslapsista kyselivät toisiltaan: ”Mitä hän oikein tarkoittaa sanoessaan: Vielä vähän aikaa, ettekä te näe minua, taas vähän aikaa, ja te näette minut jälleen? Ja mitä hän tarkoittaa, kun sanoo menevänsä Isän luo?” ”Miksi hän puhuu vähästä ajasta?” he ihmettelivät. ”Ei hänen puhettaan ymmärrä.” Jeesus huomasi, että heidän teki mieli kysyä häneltä. Hän sanoi heille: ”Sekö teitä askarruttaa, että sanoin: Vielä vähän aikaa, ettekä te näe minua, taas vähän aikaa, ja te näette minut jälleen? Totisesti, totisesti: te saatte itkeä ja valittaa, mutta maailma iloitsee. Te joudutte murehtimaan, mutta tuskanne muuttuu iloksi. Nainen, joka synnyttää, tuntee tuskaa, kun hänen hetkensä koittaa. Mutta kun lapsi on syntynyt, äiti ei enää muista kipujaan vaan iloitsee siitä, että ihminen on syntynyt maailmaan. Tekin tunnette nyt tuskaa, mutta minä näen teidät vielä uudelleen, ja silloin teidän sydämenne täyttää ilo, jota ei kukaan voi teiltä riistää. Sinä päivänä te ette kysy minulta mitään. Totisesti, totisesti, mitä ikinä te pyydätte Isältä minun nimessäni, sen hän antaa teille.”

Tekstin alku viittaa vielä Totuuden Henkeen. Pyhä Henki ei ole itse kertomansa tiedon lähde. Sen tiedon, minkä Hän ilmoittaa, Hän on saanut Jumalalta. Hänen tehtävänsä on kirkastaa Jeesusta ja ottaa vastaan se, minkä Isä antoi Jeesukselle ja ilmoittaa se opetuslapsille.

”Vielä vähän aikaa, ettekä te näe minua, taas vähän aikaa, ja te näette minut jälleen.” Tätä puhetta opetuslapset eivät ymmärrä. Jeesuksen tarkoitus on tehdä opetuslapsista järkähtämättömiä, luottavaisia tulevaisuuteen. Me, joilla on tietoa pelastussuunnitelman toteutustavasta, emme ymmärrä opetuslasten tilannetta. He ymmärtävät sen aikaisen tietonsa valossa, he eivät käsitä ylösnousemusta eivätkä Jeesuksen taivaaseen astumista. He eivät myöskään ymmärrä sitä, miten Jeesus voi olla heidän kanssaan, jos Hän kerran menee pois. ”Vielä vähän aikaa” löytyy ajatuksena profeetta Jesajalta (Jes. 10: 25; 29: 17), Jeremiaalta (Jer. 51: 33) ja Hoosealta (Hoos. 1: 4). Tässä siis Jeesus puhuu ajasta ennen kuolemaansa ja ajasta ylösnousemuksen jälkeen.

”Totisesti, totisesti: te saatte itkeä ja valittaa, mutta maailma iloitsee.” Tämä lause voidaan ymmärtää kahdella eri tavalla. Ensinnäkin se voi tarkoittaa sitä, että kun Jeesus kuolee, niin opetuslapset surevat, mutta maailma, joka tässä tarkoittaa Jumalaa vastustavaa maailmaa, iloitsee Kristuksen kuolemasta. Toiseksi lause voi viitata samanaikaisesti sekä tapahtuvaan kuolemaan että kolmantena päivänä tapahtuvaan ylösnousemukseen samanaikaisesti. Kristuksen kuollessa opetuslapset itkevät mutta tulevaisuudessa, ylösnousemuksen tapahduttua, iloitsevat. Tämä ilo liittyy siihen mahdollisuuteen, että ihminen voi pelastua. Sama asia ilmaistaan autuuden lauseissa: ”Autuaita murheelliset: he saavat lohduksen” (Matt. 5: 4). ”Nainen, joka synnyttää, tuntee tuskaa, kun hänen hetkensä koittaa. Mutta kun lapsi on syntynyt, äiti ei enää muista kipujaan vaan iloitsee siitä, että ihminen on syntynyt maailmaan.” Tämä teksti antaa esimerkin, millaisesta muutoksesta on kyse. Tällaista esimerkkiä Vanhassa testamentissa on käytetty Messiaan ajasta (Jes. 26: 17 – 19. 66: 7 – 10). Jos korostamme sanaa tuska, niin se voi viitata viimeisten päivien tuomioon (Sak. 1: 14 – 15, Hab. 3: 16 ja Mark. 13: 19, 24). Mielenkiintoinen yksityiskohta sisältyy siihen, kuka syntyy naisesta. Ensin Johannes kirjoittaa, että lapsi on syntynyt, sitten hän kirjoittaa, että äiti ”iloitsee siitä, että ihminen on syntynyt maailmaan.” Tavallisesti ajattelisimme, että äiti iloitsee lapsen syntymästä, tässä mainitaan ihmisen syntymästä. Viittaisiko Kristus tässä omaan syntymiseensä maailmaan?

”Teidän sydämenne täyttää ilo, jota ei kukaan voi teiltä riistää.” Tämä merkitsee sitä, että ilo jää pysyväksi asiaksi. Saatana on voitettu ja ihmisellä on Kristuksen kautta mahdollisuus pelastukseen. Tämä kristillinen ilo on asia, joka kantaa meidät läpi elämän vaikeuksien.

”Sinä päivänä” (jake 23) kertoo opetuslasten uudesta tilanteesta. Opetuslapset eivät tule kysymään mitään Jeesukselta, Kristuksen ylösnousemuksessa ja sen jälkeisessä opetuksessa opetuslapset saavat vastauksen heitä askarruttaviin kysymyksiin. Lisäksi heillä tulee olemaan apunaan Henki, joka ohjaa heitä.

Uusi tilanne ohjaa myös rukousta. Jumalan kohtaaminen ei ole pelkoa aiheuttava tilanne. Jeesus kehottaa pyytämään Isältä, siis rukoilemaan, Hänen nimessään. Tähän Hän oli kehottanut jo aikaisemmin (Joh. 15 16). Uusi suhde Isään mahdollistaa myös luottamuksellisen rukouksen.